

[Valdemar Thomsen.]

bruget sagde han: Man skal dog vide, at en Fortsættelse vil øge Samlingen i Landbruget til en Protest, som ikke lader sig afvise, og Følgerne vil blive bitre for de nuværende Magthavere. Det er jo ikke Skik, at man fra denne Plads interPELLERER det andet Tings Medlemmer; jeg skal derfor nøjes med at udtale Ønsket om, at Hr. Hauch ved først givne Lejlighed vil uddybe lidt nærmere, under hvilke Former han har tænkt sig denne Protest, som ikke lader sig afvise.

Landstingsmandens Bemærkninger paa Delegeretmødet i Aarhus vedrørende Forholdet mellem Landbrugsraadets Medlemmer indbyrdes tydede for øvrigt paa, at Stemningsomslaget er i Færd med at trænge igennem ogsaa paa Axelborg. Det skulde glæde mig oprigtigt — og jeg er sikker paa mange med mig — om Landbrugets officielle Repræsentanter nu endelig vilde indstille sig paa ikke at affinde sig med de nedværdigende Forhold, som bydes vort Erhverv. Landbefolkningen har, sagde Hr. Hauch i Aarhus, Krav paa at vide, hvor Landbrugsraadets Flertal er at finde i Kampen for at skaffe Landbruget økonomisk Ligeret. Jeg tager denne Udtalelse som et Tegn paa, at Flertallet i Landbrugsraadet nu paatænker at slaa ind paa en virkelig aktiv og maalbevidst Linie, og paa Forhaand ved vi, at de i saa Fald vil faa Følgeskab af saa at sige hele det danske Landbrug, og vi ved tillige, at hvis man mander sig op til at tage det Standpunkt, vil Landbrugets Trængselstid med eet Slag være forbi. Selv den stærkeste Regering vil nemlig ikke kunne afvise et enigt Landbrugs rimelige Krav, naar de fremsættes fast og fremsættes paa rette Maade.

Man vil af det, jeg her har sagt, forstaa, at der i Landbruget, selv om det ikke aabent erkendes endnu, er sket et afgørende Stemningsomslag paa et meget vigtigt Omraade, og dermed rejser sig da Spørgsmaalet om, hvilke politiske Konsekvenser et saadant Skred i Anskuelserne fra Fortidens Dogmer til en mere tidssvarende Opfattelse vil faa. For mig at se kan Følgen kun blive een, forudsat naturligvis, at man er konsekvent, nemlig politisk Samling over bred Front i Landbruget med Tilslutning fra alle, som direkte eller indirekte er afhængige af Landbrugets Købeevne, og i øvrigt fra alle, der vil en sund økonomisk og politisk Udvikling.

Nu vil en og anden maaske tænke: Naa, det er Klassepolitik, det ærede Medlem vil ind paa. Hertil maa jeg svare: Alde-

les ikke, tværtimod. En Politik, som først og fremmest tager Sigte paa at skabe økonomisk Balance, og som tilstræber taalelige Kaar for den Del af Samfundet, der gennem Aar har udført et dygtigt og samfundsnyttigt Arbejde for en ringe eller slet ingen Betaling — for der er vel ingen, der tør bestride, at det har Landbruget —, en saadan Politik kan ingen med Føje betegne som Klassepolitik. Saa længe Landbruget ikke kræver noget for sig selv, som det ikke i fuldt Maal er villigt til at yde andre, saa længe kan der kun være Tale om Samfundspolitik, tilmed af reneste Vand.

Nej, Klassepolitik paa Bondens, paa den svagestes Bekostning er den Politik, som Regeringen fører an i. Derfor er der vel ogsaa saa god Jordbund for de mange konservativt prægede Bevægelser, der i den senere Tid er skudt op som Paddehatte, Bevægelser, som direkte eller indirekte retter deres Skyts mod Folkestyret og mod en Politik som den, vi gør os til Talsmand for, en Politik, som ligger paa den nordiske, paa Samarbejdets Linie. Ideerne om Fascisme, og hvad det nu ellers er, man samler Proselytter om, er efter min Mening lige saa unaturlige og fremmedartede hos os, som disse Metoder maaske er nødvendige og paa deres Plads andetsteds. Men beklageligt er det, at vi har en Regering, hvis urimelige Politik vi kan takke for, at disse opstaaede Bevægelser ofte og med Held kan narre ogsaa Bønderne med i et politisk Arbejde, hvis egentlige Hensigt, trods skønne Talemaader om Helhedens Vel og alt det, er at dæmpe op for Landbrugets naturlige og retfærdige Krav og med det for Øje at mele deres egen politiske Kage. En virkelig Samling af Landbruget vilde, om den kom i Stand paa naturlig Maade, bane Vej for Samarbejdet mellem Arbejder og Bonde, og det er, naar det kommer til Stykket, vel Forudsætningen for, at et saadant Samarbejde som det, der eksisterer i vore Nabolande, overhovedet kan etableres.

Et ikke uvæsentligt Spørgsmaal, der bør klares i denne Forbindelse, er, hvordan Udviklingen politisk set vil forme sig, hvis ikke den befordres i Retning af det, jeg her har antydnet, altsaa i Retning af Samarbejde mellem Arbejder og Bonde, det Samarbejde, som Per Albin Hansson sagde maatte være Urgrunden for en demokratisk Ordning. Som Forholdene ligger i Øjeblikket, vil det ikke være vanskeligt med nogenlunde Sikkerhed at forudse, hvordan det vil gaa, hvis ikke Roret lægges afgørende om til Fordel for det arbejdende Folk. Skulde Regeringen trods alt finde det formaals-